



# הערכה אקדמית בעידן הבינה המלאכותית

מפגש שני: משימות סיכום –  
מבחנים/עבודות/ סמינריוניות



אפרת נבו

# בסקר Students Generative AI Survey 2025

של **HAPI**-(Higher Education Policy Institute)

מכון המחקר של המדיניות בהשכלה הגבוהה בבריטניה

נמצאה עלייה מסיבית בשימוש ב-AI אצל סטודנטים

**מ-66% ב-2024, ל-92% ב-2025.**

[ps://www.hepi.ac.uk/reports/student-generative-ai-survey-2025/](https://www.hepi.ac.uk/reports/student-generative-ai-survey-2025/)

# מבחנים ומשימות סיכום

אתר ליצירת מבחנים מפוקחים:  StudyWise

תוסף במודל לתשואל מוגבל בזמן על משימה שהוגשה: **TrustGrade**



התקשרות בזמן ההגשה

# משימות הגשה: מדגש על תוצר, לדגש על תהליך: הערכה מבוססת עדויות

1. מעבר מהערכה חד פעמית להערכה מפורקת ורבת שלבים

2. עדויות : טיוטות, הקלטות, תצלומי וידיאו

3. שיח על שלבי עבודה

4. רפלקציות מוקלטות או פנים אל פנים





# המשימה הדו-שלבית

מודל דו-נתיבי :

מציע הפרדה בין הערכה "מאובטחת" להערכה פתוחה לשימוש בAI

נתיב 1 – המכשול – 30% נתיב ללא AI, עם סיכון גבוה - למשל שימוש בTrustGrade

נתיב 2 – המקפצה- 70% הערכה "פתוחה ל" AI

יצירת תלות בין שני מרכיבי הערכה:

תלות של זמן הגשה – בזה אחר זה

תלות של תוצר משלים – התוצר הגדול חייב להיות תלוי בתוצר הקטן



## הערכה מבוססת – תרחיש מקצועי

שיטת ה: IOs (Interactive Oral Assessments) - 'הערכה דרך שיחה' – שיחה מקצועית מובנית, המבוססת על תרחיש אמיתי, המאלצת את הסטודנט לעבד את הידע בזמן אמת, ומנטרלת את כוחו של ה AI-כמנסח תשובות.

חמישה עקרונות ליישום:

1. השיחה דנה בתכנים הקשורים למטרות הסופית של ההכשרה
2. מיפוי של המטרות וחלוקת ההתנסויות בשיחות אלו באופן הדרגתי
3. אבני דרך הבוחנות התקדמות בשלבים נבחרים
4. התכנים יישומיים ובהקשר לעולם אמיתי
5. פעילויות ותכנים השמים את הלומד (וההתנסות שלו) במרכז כהכנה לחיים המקצועיים

# הערכות בעל פה על

## משימות כתובות = 30%



10% - משימת אמצע קורס – היצג בעל פה של שלד העבודה, שאלת מחקר, מקור או שניים עיקריים, כיוון העבודה באופן כללי.

20% - הגנה על פרויקט לאחר הגשת העבודה הכתובה, הכוללת התייחסות לשאלות מעמיקות על הפרויקט, התמודדות עם טענות נגד והצדקת התהליך המחקרי למשל: הנמקה של בחירת מקורות, תיאור הממצאים, והקשר שלהם למסקנות. חשוב שכל מרצה יתאים את המחונן לקורס ולדרישות האקדמיות שלו.

אפשרויות נוספות: סימפוזיונים, או דיבייטים בין סטודנטים שיש להם נושאים משותפים או עם נקודות משיקות.

מחקרים מראים כי הערכה בעל פה מגבירה את השליטה של הדובר בתחום הנדרש, מחזקת את הבטחון העצמי בידע ובהיצג לפני קהל

# מחווניים להערכות בעל פה- הוגנות בהערכה

כלי ההערכה המבוססים על היצגים מילוליים לסוגיהם,  
נטועים עמוק בפילוסופיה של הערכה מעצבת.

על מנת לשמור על הוגנות בהערכה יש לצור מחווניים  
שיינתנו לתלמידים מראש. (ראו למשל: בירנבוים 2009)

מחקרים מראים ששיתוף התלמידים ביצירת המחונן מגבירים מעורבות  
והבנה טובה יותר של המשימה הנדרשת (ראו למשל : Pham et al., 2026)

# הצעה למחווה להערכה בעל פה

משקל	טעון שיפור (מתחת ל-60)	מספיק (60-74)	טוב (75-89)	מצוין (90-100)	קריטריון להערכה
20%	שאלה לא ברורה או חסרה. אין הבנה של מהות המחקר.	השאלה רחבה מדי או לא ממוקדת. הסבר חלש על הרלוונטיות.	שאלה ברורה אך סטנדרטית. הסבר סביר על חשיבותה.	שאלה ממוקדת, מקורית וחשובה. הסטודנט מסביר בבהירות מדוע בחר בה.	שאלת המחקר והצדקתה
20%	חוסר היכרות עם המקורות או הסתמכות על תקצירים בלבד.	סקירה שטחית של המקורות. קושי להסביר את התרומה הייחודית של כל מקור.	הכרה טובה של המקורות. הסבר נכון אך נסמך ברובו על הטקסט הכתוב.	הבנה עמוקה של 2-3 מקורות ליבה. יכולת להסביר את הקשר ביניהם במילים עצמאיות.	ניתוח מקורות ראשוניים
20%	קריאה מכנית של טקסט מוכן מראש. חוסר יכולת לדבר "על הנושא" באופן חופשי.	הסתמכות משמעותית על דף עזר/מצגת. קושי לענות על שאלות ללא חזרה לטקסט.	הצגה טובה, הסתמכות מועטה על דף עזר. מענה סביר לשאלות.	היצג רהוט ללא קריאה מדף. שליטה מלאה בחומר המאפשרת מענה מיידי לשאלות הבהרה.	שטף דיבור ושליטה בפרטים
20%	חוסר הבנה של השאלות הנוגעות להחלטות ובחירות או של טענות נגד. ניכור בין התוכן לבין מציג העבודה	קושי והססנות לגבי שאלות הנוגעות להחלטות ובחירות, קושי להתמודד עם טענות נגד, שליטה מסוימת בידע המוצג בפרויקט	התמודדות סבירה עם שאלות הנוגעות להחלטות ובחירות, וטענות נגד. הצגת בעלות על הידע	יכולת טובה להגן על החלטות ובחירות לאורך הצגת העבודה, יכולת להתמודד עם טענות נגד – הצגת בעלות טובה על הידע	חשיבה ביקורתית והגנה על הפרויקט
20%	אין תוכנית עבודה מוגדרת או שהיא אינה קשורה לשאלת המחקר.	כיוון מחקר מעורפל. חוסר בהירות לגבי המתודולוגיה המתוכננת.	תוכנית עבודה סבירה אך כללית. קשר קיים אך לא הדוק למקורות.	תוכנית עבודה לוגית, מבוססת מקורות וברת-ביצוע. הבנה של הצעדים הבאים והצגתם.	כיוון ותכנון המחקר העתידי

# עבודה כתובה

**70%- הפחתה בדרישות הכמות על חשבון העלות דרישות איכות מבנה:**

**1. מבוסס על חלקים שכבר נשלחו ונדונו עם המרצה, אחד על אחד או בפרזנטציה כיתתית.**

**2. אפשרות דרישת קדם: מפת חשיבה, או מפה גנרית של התוצר הכתוב בכתב יד, סוג של בוחן/ משימת כיתה קצרה.(10% מהציון)**

**3. טבלת מקורות מוערת [ הרחבה להלן] –(10% מהציון)**

**4. נספח פרומפטים + תוצרי הבינה המלאכותית [הרחבה להלן]**

# טבלת מקורות מוערת

מה זה? טבלה המכילה: מקור ביבליוגרפי אקדמי (למשל כללי APA) + קישור + ציטוט רלוונטי של כעשר שורות + הנמקה לשימוש במקור + חתימת הסטודנט על המסמך של בדיקת המקורות

למה נדרש? מעביר את האחריות לסטודנטים לבדוק את המקורות המצוטטים בעבודה באופן אקדמי וביקורתי ולקיחת אחריות על כל מקור.

איך מוגש? נספח לעבודה עם אפשרות גישה לכל קישור

קשה? לא קשה, דורש מעט יותר עבודה על המקורות, על חשבון הפחתה במספר העמודים הנדרשים בעבודה.

סנקציות: צריכה להיקבע מדיניות מכללתית  
הצעה לא מחייבת – נדרשת מדיניות מהמכללה:

עד 10% מהמקורות הנדרשים לקויים – הורדת ציון, עד 20% החזרת המשימה ועיכוב הבדיקה, מעל 30% חיוב שינוי נושא העבודה וכתובת עבודה מחדש, או דחיית הגשה בסמסטר שלם.

# הצעה לטבלת מקורות מוערת

משקל	טעון שיפור (60% ומטה)	טוב (80%)	מצוין (100%)	
40%	קיימים קישורים שבורים רבים או מקורות שלא ניתן לאמת את קיומם.	רוב הקישורים תקינים. מקור אחד או שניים חסרים או שבורים, אך ניתנים לאיתור.	כל הקישורים תקינים ומובילים ישירות למקור. המקורות קיימים.	אמינות ואימות
15%	הציטוט שהובא אינו תומך בכתוב בעבודה, או שהוא נראה כהדבקה אקראית ללא קשר לתוכן.	הציטוט קשור לנושא הכללי, אך הקשר לטענה הספציפית בעבודה מעט עקיף.	הציטוט (10 שורות) ממוקד וקשור באופן ישיר לנושא המדובר בעבודה.	רלוונטיות הציטוט שנבחר (פרק/עמוד)
15%	הנימוק הוא חלש, והקשר לטיעון או לעובדות או למסקנות המוצגים רופף	הנימוק הוא כללי, והקשר לטיעון או לעובדות או למסקנות המוצגים הוא אפשרי	הנימוק לשימוש במקור ברור ומוצק, והקשר לטיעון/ לעובדות או למסקנות המוצגים גלוי לעין	הצדקה לשימוש במקור
20%	אין קשר ברור בין הטבלה לבין הטקסט הכתוב; קשה להבין איפה נעשה שימוש בכל מקור.	קיימת הפניה, אך היא כללית מדי (למשל: "מופיע לאורך כל פרק א").	קיימת הפניה ברורה ומדויקת בין הטבלה לבין מיקום המקור בתוך העבודה (עמוד/פסקה).	קישוריות (פסקה/עמוד)
10%	הטבלה חסרה, לא מסודרת על פי כללי הציטוט האקדמי, או שחסרים בה רכיבי חובה (כמו מספר השורות הנדרש).	הטבלה מלאה אך קיימים אי-דיוקים קלים בפרטים הביבליוגרפיים.	הטבלה מלאה, מאורגנת היטב ועומדת בכללי הציטוט האקדמי הנדרשים.	פורמט ודיוק אקדמי

# דיווח פרומפטים/הנחיות בינה

כנספח לכל עבודה כתובה בה יש הצהרה על שימוש בבינה מלאכותית  
יש לדרוש :

1. פרומפטים+ תוצר הבינה

2. קישור לפרק הרלוונטי בעבודה



3. קשה? לא קשה! בסך הכל העתק הדבק 😊,  
אבל מהווה מעין נורת אזהרה בתהליך.

# תודה על ההקשבה



**Assessment**

— IN THE AI ERA —

בירנבוים, מי (2009). הערכה לשם למידה ומאפיינים של קהילה מקצועית בית ספרית ותרבות כיתה המעצימים אותה. בתוך י" קשתי (עורך), *הערכה, חינוך יהודי ותולדות החינוך*: אסופה לזכרו של פרופסור אריה לוי ז"ל (עמ' 77-100). תל-אביב: רמות, אוניברסיטת תל-אביב.

דוידוביץ', נ', ודמני, ר', ואקהאוס, א' (2024). המצגת ככלי הערכה - יתרונות וחסרונות מנקודת מבטם של סטודנטים. הלאה, 5, 77-116. [f0220b\\_8b55f5dd7771474c88b631c7d97b032d.pdf](https://doi.org/10.1152/advan.00253.2024)

Estaphan, S., Kramer, D., & Witchel, H. J. (2025). Navigating the frontier of AI-assisted student assignments: challenges, skills, and solutions. *Advances in Physiology Education*, 49(3), 633-639. <https://journals.physiology.org/doi/full/10.1152/advan.00253.2024>

García Ros, R. (2011). Analysis and validation of a rubric to assess oral presentation skills in university context. [https://repositorio.ual.es/bitstream/handle/10835/683/Art\\_25\\_639.pdf?sequence=1](https://repositorio.ual.es/bitstream/handle/10835/683/Art_25_639.pdf?sequence=1)

Gonsalves, C. (2025). Addressing student non-compliance in AI use declarations: implications for academic integrity and assessment in higher education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 50(4), 592-606. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02602938.2024.2415654>

Kickbusch, S., Ashford-Rowe, K., Kemp, A., Boreland, J., & Huijser, H. (2025). Beyond Detection: Redesigning Authentic Assessment in an AI-Mediated World. *Education Sciences*, 15(11), 1537. <https://www.mdpi.com/2227-7102/15/11/1537>

Pham, B. Q., & Dinh, H. T. T. (2026). Enhancing student engagement in oral presentations through student-constructed rubrics. *HO CHI MINH CITY OPEN UNIVERSITY JOURNAL OF SCIENCE-SOCIAL SCIENCES*, 72-93. <https://www.mdpi.com/2227-7102/15/11/1537>

Roe, J., Perkins, M., & Giray, L. (2025). Assessment Twins: A Protocol for AI-Vulnerable Summative Assessment. arXiv preprint arXiv:2510.02929. <https://arxiv.org/pdf/2510.02929>

Ward, M., O'Riordan, F., Logan-Fleming, D., Cooke, D., Concannon-Gibney, T., Efthymiou, M., & Watkins, N. (2024). Interactive oral assessment case studies: An innovative, academically rigorous, authentic assessment approach. *Innovations in Education and Teaching International*, 61(5), 930-947. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14703297.2023.2251967#d1e288>

אתרי אינטרנט:

Interactive Oral Assessments: [How interactive orals transform assessment – and how to implement them | THE Campus Learn, Share, Connect](#)

Student Generative AI Survey 2025

<https://www.hepi.ac.uk/reports/student-generative-ai-survey-2025/>

המודל של סידני

<https://educational-innovation.sydney.edu.au/teaching@sydney/program-level-assessment-two-lane/>